

REFERAT Ældreudvalget 2022-2025 d. 05-02-2025

Mødedato Onsdag d. 05. februar 2025 kl. 08:00

Mødested Nyborg Rådhus, Mødelokale 2

Mødedeltagere Jacob Nilsson, Kaj Refslund, Lone Smidt, Søren Svendsen
(Fravær), Henrik Vestergård, Jørn Terndrup, Sonja Marie Jensen
(Fravær)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om status for demenshandleplan 2024 samt godkendelse af handleplan for 2025 og en i	4
Godkendelse af temaer for 2025.....	8
Orientering om uanmeldte tilsyn på plejehjem 2024.....	9
Orientering om magtanvendelse 2023 og 2024.....	11
Orientering om færdigt ombygget fællesrum på plejehjem Rosengården.....	15
Orientering om referat fra seniorrådsmøde 6. januar 2025.....	16
Meddelelser fra udvalgsformanden-/medlemmerne.....	17
Meddelelser fra direktøren/chefen.....	18
Lukket: Orientering om borgersag.....	19
Lukket: Meddelelser fra udvalgsformanden-/medlemmerne.....	20
Lukket: Meddelelser fra direktøren/chefen.....	21
Underskriftsside.....	22

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

S2024-8444

Sagsfremstilling

Dagsorden for udvalgmødet 5. februar 2025 er til godkendelse.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Indstilling

Direktionen indstiller, at dagsordenen godkendes.

Sagen afgøres i

Ældreudvalget

Aktuel beslutning på Ældreudvalget 2022-2025 05-02-2025

Indstillingen godkendt.

Punkt 2: Orientering om status for demenshandleplan 2024 samt godkendelse af handleplan for 2025 og en igangsætning af arbejdet med en opdatering af Demensstrategien

S2025-972

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte i august 2018 strategien "SAMMEN om demens", som er Nyborg Kommunes strategi for en demensvenlig kommune i årene 2018-2025. Eftersom strategien udløber i 2025 foreslår administrationen, at der i 2025 arbejdes på en tilretning af demensstrategien, så den ajourføres til det fremtidige demensområde. Der vil ikke være tale om en stor forandring af demensstrategien, da mange af emnerne stadig har sin berettigelse.

Demensstrategiens udmøntning koordineres hvert år i handleplaner med konkrete projekter og indsatser.

Handleplanerne udarbejdes i administrationen under inddragelse af Nyborg Kommunes Demensgruppe, der er nedsat som en del af demensstrategien. Demensgruppen er et bredt sammensat forum for vidensdeling, samarbejde og tværfaglig kvalificering, og består af repræsentanter fra fagområdet, ældreplejen og civilsamfundet.

Status for 2024

Handleplanen for 2024 har været inddelt i tre spor:

- Spor 1 - Udvikling af fagområdet
 - Formål: at udvikle fagligheden blandt medarbejderne i både hjemmeplejen, sygeplejen og på plejehjemmene, så de er endnu bedre klædt på til at håndtere mennesker med demens og deres pårørende.
- Spor 2 - Udvikling af tilbud
 - Formål: at udvikle tilbuddene på demensområdet, så Nyborg Kommune hele tiden har de mest relevante og fleksible tilbud til både borgere med demens og deres pårørende.
- Spor 3 - Udvikling af samarbejdet med civilsamfundet og andre sektorer
 - Formål 1: at udvikle samarbejdet med relevante civile aktører fra Kultur-, Erhvervs- og Foreningslivet. Dette med henblik på at udbrede viden om demens og skabe en stærkere forståelse for mennesker med demens og deres pårørende.
 - Formål 2: at styrke det tværsektorielle samarbejde på sundhedsområdet. Dette med henblik på tidligere opsporing og hurtigere udredning.

Under de tre spor har der i 2024 været 17 forskellige indsatser. I bilag A er der lavet en status for alle 17 indsatser.

Handleplanen 2025

Handleplanen for 2025 tager udgangspunkt i de samme tre spor, som der er arbejdet med i 2024. Nogle af indsatserne fra 2024 har vist sig at smelte sammen, hvorfor de i 2025 er sammenskrevet til én indsats. Derudover er der nogle indsatser fra 2024, som overgår til drift, og derfor udgår af handleplanen.

Nedenfor følger et skematisk overblik over Handleplanen for 2025. I skemaet er det angivet hvad indsatsen rummer og hvilket formål indsatsen har. Yderst til højre er det markeret hvilke indsatser, der er overført fra 2024, hvilke der har fået ny form og hvilke, der er helt nye indsatser. Ved nogle indsatser er der beskrevet en status for projektet med gul. Bilag B viser handleplanen 2025 i sin fulde form.

Spor 1 - udvikling af fagområdet			
Nr.	Indsats	Formål	Status
1.1	Styrkelse af demensindsatsen i faste tværfaglige teams og på plejehjem ved tilknytning af faste demenskoordinatorer.	Sikre at alle plejehjem og hjemmeplejedistrikter ved hvem de skal henvende sig til i forbindelse med spørgsmål om demens. Sikre at demenskoordinatorerne bliver bragt tidligere på banen, når der opstår udfordringer med en beboer/borger.	Indsatsen er delvist overført fra 2024 i tilrettet form.

		Løfte vidensgrundlaget blandt medarbejderne i plejen.	
1.2	Indføre nøglepersoner i hjemmeplejedistrikterne og på plejehjemmene. Koncept og form skal udvikles i 2025. Evt. med inspiration fra Nationalt Videnscenter for demens og deres e-læringsprogram "ABC Demens".	At skabe øget fokus på demens i plejen og forebygge uforståelig adfærd hos borger og konsekvenserne heraf.	Indsatsen er overført fra 2024
1.3	Koble demens tættere på den arbejdsgangsbeskrivelse, der er lavet for samarbejdet mellem de forskellige enheder i forbindelse med at borger flytter fra eget hjem til plejehjem.	At tilrettelægge gode flytteforløb for borger med demens og deres pårørende. At sikre at alt plejepersonale og demenskoordinatorerne kender til hinanden og ved hvor, hvornår og hvordan de kan bruge hinanden i forbindelse med de svære flytninger.	Indsatsen er delvist overført fra 2024 i tilrettet form.

Spor 2 - udvikling af tilbud

Nr.	Indsats	Formål	Status
2.1	At udvikle Demensklubben	At forberede flytning af Demensklubben, når der i 2027 skal findes anden lokation ifm. lukning af Tårnparken.	Indsatsen er overført fra 2024
2.2	Øge kommunikation om vores eksisterende tilbud til de borgere, der lever med en udiagnosticeret demenssygdom og deres pårørende.	At være mere tilgængelige for både borger og pårørende, inden der er en diagnose.	Indsatsen er delvist overført fra 2024 i tilrettet form.
2.3	Tilbyde en opfølgende/afsluttende samtale med pårørende, når deres nære er flyttet på plejehjem.	At sikre at pårørende ikke føler sig efterladt, når deres nære flytter på plejehjem. At hjælpe de pårørende, der har brug for hjælp til at komme igennem denne fase, så de lander et godt sted. At afslutte forløbet med demenskoordinatorerne og hjemmeplejen. At henvise til tilbuddet om samtalegruppe (jf.	Indsatsen er overført fra 2024. <i>Der er implementeret en fast struktur for afslutning af borger og pårørende i forbindelse med, at borger flytter på plejehjem. I 2025 skal der arbejdes på at få hjemmeplejen til at være en del af disse samtaler.</i>

		indsats nedenfor).	
2.4	Øge synligheden af tilbuddet om samtalegrupper for pårørende på plejehjem.	At skabe mulighed for netværk blandt pårørende som har det til fælles at have nære med demens på plejehjem, så de kan føle sig set, hørt og mødt.	Indsatsen er delvist overført fra 2024 i tilrettet form. <i>I 2024 blev det forsøgt oprettet, men grundet manglende tilslutning blev det ikke gennemført. Muligheden er der stadig, hvis der er pårørende til det.</i>
2.5	At udbrede viden om fremtidsfuldmagter blandt borgerne i Nyborg Kommune.	At sikre tilgængelig viden for alle borgere om fremtidsfuldmagter og den selvbestemmelse, som de giver.	Indsatsen er delvist overført fra 2024 i tilrettet form.
2.6	Fortsætte foredragsrækken (herunder fortsætte udviklingen af partnerskaber med civile aktører).	At sikre viden og forståelse hos de pårørende og bredt i samfundet.	Indsatsen er overført fra 2024.

Spor 3 - udvikling af samarbejdet med civilsamfundet og andre sektorer

Nr.	Indsats	Formål	Status
3.1	Deltage i samarbejdet med region Syddanmark om videreudvikling af det nære sundhedsvæsen.	At styrke demensudredningen. Herunder afsøge muligheder for øget samarbejde om demensudredning med både demensklinikken i Svendborg og de alment praktiserende læger i Nyborg Kommune.	Indsatsen er overført fra 2024. <i>Der er vedtaget to indsatser, som der primært arbejdes videre med. De to indsatser er:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Forbedret samarbejdet mellem Demenskoordinatorer og demensklinik.</i> 2. <i>Bedre systematik og standardisering af oplysninger samt videreformidling af disse i forbindelse med demensudredning.</i>
3.2	På baggrund af erfaringerne fra Demensvenordningen udarbejde et undervisningskoncept, som demenskoordinatorerne kan bruge til at udbrede viden om demens i civilsamfundet.	At udbrede viden om demens i samfundet At gøre Nyborg Kommune til en demensvenlig kommune	Indsatsen er delvist overført fra 2024 i tilrettet form. <i>Der er lavet enkelte aftaler om oplæg i 2025.</i>

Berit Jensen, leder af demens og aktivcentre og Signe Juel Rasmussen, konsulent deltager under punktet for at orientere om status på demenshandleplan 2024 og udkast til demenshandleplan 2025.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Indstilling

Det indstilles, at udvalget:

- tager status for handleplanen 2024 til orientering.
- godkender handleplanen 2025.
- godkender, at administrationen arbejder på en tilretning af demensstrategien, der udløber i 2025, så den ajourføres til det fremtidige demensområde.

Sagen afgøres i

Ældreudvalget

Aktuel beslutning på Ældreudvalget 2022-2025 05-02-2025

Orienteringen taget til efterretning, og indstillingen godkendes.

Bilag

Bilag A - Årlig status på handleplan for demensområdet 2024

Bilag B - Handleplan for demensområdet 2025

Punkt 3: Godkendelse af temaer for 2025

S2023-105064

Sagsfremstilling

Ældreudvalget drøftede ønsker til temaer for 2025 på udvalgsrådet 8. januar 2025. På de enkelte møder vil administrationen planlægge et relevant oplæg fra f.eks. ledere, medarbejdere eller samarbejdspartnere, der skal være med til at afdække området. Afdækningen skal danne grundlag for en drøftelse af temaet i udvalget.

På baggrund af denne drøftelse har administrationen sammensat en plan for temaerne for 2025.

Temaer for 2025	
Januar	Status på faste tværfaglige teams
Februar	Demenshandleplan
Marts	Mad og aktivcentre
April	Helhedspleje og visitationspakker
Maj	Nye og fleksible boligformer
Juni	Velfærdsteknologi inkl. status på prøvehandling E-distrikt
August	Pårørende og civilsamfund - fællesmøde mellem Ældreudvalget og Seniorrådet.
September	Sundhedsreform og Sundhedslov - Evt. fællesmøde mellem Ældreudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget
Oktober	Buffer for aktuelle temaer i løbet af året
November	Ensomhed eller evt. den kommende Folkesundhedsloven

Skemaet er et udgangspunkt, og kommer der aktuelle temaer i løbet af året, kan der ske ændringer i rækkefølgen. Derfor er der ligeledes indsat et buffer-tema i oktober.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget godkender plan for temaer for 2025.

Sagen afgøres i

Ældreudvalget

Aktuel beslutning på Ældreudvalget 2022-2025 05-02-2025

Indstillingen godkendt.

Der ønskes ligeledes en opfølgning og status på strategi for rekruttering og fastholdelse.

Punkt 4: Orientering om uanmeldte tilsyn på plejehjem 2024

S2024-23028

Sagsfremstilling

I henhold til Servicelovens §§ 148a og 151, stk. 1-2 og Retssikkerhedslovens §15 har kommunen pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver løses i overensstemmelse med det godkendte kvalitetsniveau.

I perioden oktober-december 2024 er der gennemført uanmeldte tilsynsbesøg på kommunens plejehjem som en del af Nyborg Kommunes tilsynspolitik.

Formål med tilsynet er:

- At overholde det politisk vedtagne serviceniveau
- At sikre borgernes rettigheder
- At kvalitetssikre borgernes opfattelse af serviceniveauet
- At skabe læring og faglig udvikling hos medarbejdere og ledere

Antal tilsynsbesøg

Tilsynet er foretaget blandt borgerne på Nyborg Kommunes fem plejehjem og Strandhøjen Friplejehjem. I alt 25 borgere har indgået i tilsynet, svarende til ca. 10% af plejehjemmenes borgere.

Udvælgelse af borgere til tilsynsbesøg er tilfældigt. Hvis tilsynsfører konstaterer, at borgeren ikke kan gennemføre et interview på grund af fysiske eller psykiske årsager, udvælges en anden deltager.

Tilsynsopgaven

Tilsynene er foretaget af to sundhedsfaglige medarbejdere fra administrationen i Sundhed og Ældre. Alle oplysninger i rapporten er tilvejebragt gennem interview med borgere samt tilsynsførernes observationer.

Interviews med borgerne og tilsynsførernes observationer har haft fokus på:

- Selvbestemmelse og livskvalitet
- Trivsel og relationer
- Vedligeholdelse af fysiske og sociale færdigheder, herunder mulighed for aktiviteter

Det betyder, at der ved tilsynet er foretaget en vurdering af kvaliteten af den personlige pleje, praktisk hjælp, madservice, vasketøj og mulighed for fysisk og social aktivitet. Herudover har der via observation været fokus på medarbejdernes interaktion med borgerne dvs. kommunikation og samvær samt medarbejdernes udførelse af personlig pleje hos borger, herunder overholdelse af de hygiejniske principper. Der lægges vægt på, at der skabes en god, åben og ligeværdig dialog med borgerne.

Tilsynsforløbene foregår via følgende metode:

- De to tilsynsførende melder deres ankomst på plejehjemmet og informerer leder og personale om tilsynets formål.
- Tilrettelæggelse af dagen i fællesskab med leder eller sygeplejerske.
- Herefter interviews blandt borgere - Borgernes svar registreres elektronisk i et spørgeskema, som er grundlag for rapporten. Borgernes svar er anonyme, hvilket der orienteres om før interviewets start. Tilsynsføreren efterlader et postkort efter besøget, så pårørende kan se, at borgeren har deltaget i interviewet samt kontaklinformationer på tilsynsføreren ved behov for spørgsmål.
- Hvis muligt afsluttes tilsynet med møde med leder, hvor en sammenfattende konklusion på dagen bliver ridset op.
- Efterfølgende har hver plejehjemsleder modtaget en lokal skriftlig sammenfatning af tilsynet.

Sammenfatning af borgernes svar

- 84% af de adspurgte beboere udtrykker tilfredshed med deres hverdag på plejehjemmene.
- 100% af de adspurgte er tilfredse med hjælpen til den personlige pleje, spørgsmålet var kun aktuelt for 20 af de adspurgte beboere, de resterende 5 beboere svarer, at spørgsmålet ikke aktuelt, da de ikke får hjælp til personlig pleje.
- 96% af de adspurgte føler selv, at de hjælper til under udførelsen af ydelsen.
- 96% svarer, at de oplever et godt samarbejde med medarbejderne på plejehjemmene, mens 4% af de adspurgte beboere svarer delvist.
- 78% af de adspurgte beboere er tilfredse med den praktiske hjælp, de modtager, 18% af de adspurgte beboere svarer delvist og 4% af de adspurgte beboere svarer, at de ikke er tilfredse.

- 81% af de adspurgte beboere er tilfredse med vaskeordningen på plejehjemmet - 4% af de adspurgte beboere svarer delvist og 15% af de adspurgte beboere svarer nej.
- 80% af de adspurgte beboere udtaler, at de deltager i plejehjemmets fælles arrangementer, og 20% af de adspurgte beboere svarer, at de ikke deltager i fælles arrangementerne.
- 96% af de adspurgte beboere udtaler, at de holder sig aktive i hverdagen bl.a. med støtte fra medarbejderne.
- 92% af de adspurgte beboere udtrykker tilfredshed med maden, 4% af de adspurgte beboere er delvist tilfredse og 4% af de adspurgte beboere svarer, at de er utilfredse med maden.

Konklusion af de uanmeldte tilsyn på plejecentrene i 2024:

Tilsynene har givet en generel oplevelse af seks velfungerende plejehjem, hvor der tages udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker og behov.

Borgernes udtalelser signalerer en overvejende høj tilfredshed med deres tilværelse på plejehjem, hvor de i høj grad føler sig medinddraget i plejen, oplever et godt samarbejde med personalet, har mulighed for at deltage i forskellige aktiviteter og modtager tilfredsstillende praktiske hjælp i form af rengøring, vaskeordning og madservice.

En borger udtrykte sin tilfredshed og oplevelse af livet på plejehjem, således: "Det burde hedde et hyggehus og ikke et plejehjem".

Den samlede rapport vedr. tilsyn på plejehjemmene er vedhæftet som bilag.

Den samlede rapport vedr. tilsyn på plejehjemmene er vedhæftet som bilag.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget tager orientering om uanmeldte tilsyn på plejehjemmene til efterretning.

Sagen afgøres i

Ældreudvalget

Aktuel beslutning på Ældreudvalget 2022-2025 05-02-2025

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Rapport - Uanmeldte tilsyn på plejehjem 2024

Punkt 5: Orientering om magtanvendelse 2023 og 2024

S2025-1208

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen overvåger anvendelsen af magt og andre indgreb i den personlige frihed over for de borgere, som den har ansvar for inden for det sociale område. Formålet er at vurdere behovet for opfølgning. Administrationen rapporterer om udviklingen på området én gang årligt.

Beretningen præsenteres for henholdsvis Social- og Handicapudvalget samt Ældreudvalget, da begge udvalg har ansvar for opgaver relateret til Servicelovens bestemmelser om magtanvendelse og andre indgreb i den personlige selvbestemmelsesret for voksne.

Den personlige frihed

Den personlige frihed er ukrænkelig og udgør en grundlovssikret rettighed. Denne rettighed kan dog indskrænkes ved lov. Indskrænkninger af den personlige frihed inden for det sociale område kan finde sted under specifikt fastsatte betingelser. På voksenområdet kan indskrænkninger ske i henhold til de regler, der er fastsat i Serviceloven, samt i særlige tilfælde i overensstemmelse med bestemmelserne i straffeloven vedrørende nødværge og nødret.

Omsorgspligt vs. magtanvendelse

Kommunen har en generel omsorgspligt i henhold til Serviceloven § 82, når der ydes assistance til borgere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, som ikke er i stand til at varetage deres egne interesser. Det er vigtigt at bemærke, at hjælpen ikke må ydes med tvang. Reglerne om omsorgspligt er derfor nært forbundet med reglerne om magtanvendelse. Disse regler anvendes, når det vurderes, at det er nødvendigt at benytte magt i forbindelse med udøvelsen af omsorgen.

Definition af magtanvendelse

Magtanvendelse opstår, når en borger ikke frivilligt deltager i en nødvendig foranstaltning, der er iværksat i henhold til Serviceloven, eller hvis borgeren aktivt modsætter sig denne. I sådanne tilfælde kan personalet på et dag- eller døgntilbud, der opererer under Serviceloven, vurdere, at det er nødvendigt at gennemføre foranstaltningen for at sikre borgerens omsorg, sikkerhed eller værdighed i forbindelse med den bevilgede serviceydelse.

Reglerne vedrørende magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten for voksne er fastlagt i Servicelovens afsnit VII samt i bekendtgørelsen om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Reglerne omfatter borgere med betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne, herunder personer med demens, hjerneskader og/eller psykisk udviklingshæmning. Dette gælder især i situationer, hvor borgeren befinder sig i en uværdig eller farlig kontekst, hvor der er risiko for, at borgeren eller andre kan pådrage sig person- eller helbredsmæssige skader. Desuden omfatter det også situationer, hvor der er risiko for skade på genstande af væsentlig betydning for borgeren selv eller for andre.

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten bør generelt betragtes som en undtagelse og må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk støtte. Almindelige socialpædagogiske metoder og forebyggende tiltag, såsom anvendelse af forebyggende strategier, skal altid prioriteres frem for fysisk magt. Det ønskede samarbejde, resultat eller mål bør derfor, så vidt muligt, opnås gennem frivillighed.

Magtanvendelse kan finde sted, hvor serviceydelsen modtages. Dette kan omfatte både botilbud og dagtilbud, herunder almindelige plejeboliger i henhold til almenboligloven, samt i borgerens eget hjem. Bestemmelserne kan også anvendes under udflugter og lignende, med de specifikke undtagelser, der er angivet i de enkelte bestemmelser.

Magtanvendelsesreglerne gælder udelukkende inden for det sociale område. Andre relevante lovgivninger kan dog være relevante, når man arbejder inden for det specialiserede socialområde, eksempelvis psykiatriloven, sundhedsloven eller loven om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile. Disse regler vil ikke blive gennemgået i denne sammenhæng.

Evaluering af reglerne pr. 1. januar 2020 på magtanvendelsesområdet

Den 1. januar 2020 trådte nye retningslinjer for magtanvendelse i kraft, som følge af et serviceeftersyn udført af Ankestyrelsen af magtanvendelsesreglerne fra 2017. Eftersynet viste, at reglerne var uklare for medarbejderne og vanskelige at implementere i praksis. Dette medførte, at medarbejderne havde udfordringer med at sikre den nødvendige omsorg og tryk for borgere i situationer, hvor socialpædagogiske tiltag ikke var tilstrækkelige.

Den 31. august 2018 indgik et bredt flertal af Folketingets partier en aftale om nye og forbedrede regler for magtanvendelse på voksenområdet. Aftalen fastslår, at parterne er enige om, at de nye regler pr. 1. januar 2020 skal evalueres tre år efter deres ikrafttrædelse. Evalueringen blev præsenteret i august 2023. Rambøll Management Consulting har gennemført evalueringen og har vurderet, i hvilket omfang de reviderede regler er blevet implementeret, samt om de opfylder de behov, som serviceeftersynet har identificeret.

I første kvartal af 2024 har Sundhed og Ældre gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt relevante lokale medarbejdere, der arbejder med opgaver relateret til magtanvendelsesreglerne. Formålet var at vurdere deres kendskab til disse regler for at kunne planlægge en lokal opkvalificering. I alt deltog 189 medarbejdere i undersøgelsen.

Blandt dem der deltog var der 8%, der svarede, at de havde meget eller indgående viden om magtanvendelsesreglerne. 44% svarede at de havde en del viden og 44% svarede, at de kun havde lidt viden om reglerne. Medarbejderne blev ligeledes spurgt til, om de oplevede at have tilstrækkelig viden om magtanvendelsesreglerne til at kunne udføre deres arbejde. Hertil svarede 52%, at de i høj eller nogen grad havde tilstrækkelig viden, mens 45% svarede, at de lavere grad havde tilstrækkelig viden.

Administrationen præsenterer i forlængelse heraf en redegørelse for udviklingen inden for magtanvendelsesområdet for årene 2023 og 2024. Redegørelsen er baseret på det lokale vidensniveau primo 2024, de landsdækkende evalueringresultater pr. august 2023 samt de regelændringer, der følger heraf.

Nye regler på om magtanvendelse om andre indgreb i selvbestemmelsesretten pr. 1. juli 2024 og pr. 1. januar 2025. Folketinget vedtog den 4. juni 2024 et lovforslag, der ændrer de regler, som trådte i kraft den 1. januar 2020. De nye regler vil gælde fra den 1. juli 2024, men visse bestemmelser, herunder regler om overvågning, låsning og sikring af skabe og skuffer samt adgang til en beboers bolig i et botilbud, vil først træde i kraft den 1. januar 2025.

Den forskudte ikrafttræden skyldes, at afgørelser om disse indgreb efter indstilling fra kommunen skal træffes af Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse overfor Borgere med Handicap. Nævnet træder i funktion den 1. januar 2025.

Hvad er det vigtigste at forstå om de nye regler?

Det understreges, at de nye regler ikke ændrer på de grundlæggende forudsætninger for magtanvendelse i Serviceloven §124, som fastlægger, at:

- magtanvendelse skal begrænses til det absolut nødvendige.
- indgreb må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand.
- anvendelse af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten alene må ske for at sikre personens omsorg, værdighed og tryghed eller tilgodese hensynet til fællesskabet på bo- eller dagtilbuddet eller hensynet til andre.
- kommunen forud for enhver form for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal foretage, hvad der er muligt for at opnå personens frivillige medvirken til en nødvendig foranstaltning.
- er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal magtanvendelse udøves så skånsomt og kortvarigt som muligt og med størst mulig hensyntagen til den pågældende og andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødige krænkelser eller ulemper.

Hvad indebærer ændringerne?

De ændrede regler indeholder en række elementer, som skal varetage hensynet til borgeren selv og hensynet til andre med henblik på at sikre, at personalet på bl.a. botilbud har de rette rammer til at drage omsorg for borgere, der ikke kan tage vare på sig selv eller overskue konsekvenserne af deres egne handlinger. Der vil i forlængelse heraf altid være tale om en individuel konkret vurdering af de enkelte hensyn i situationen, når der tages stilling til behov for og lovlighed af et indgreb i form af magt.

Se de konkrete ændringer i bilag 1.

Registrering og indberetninger om magtanvendelse

Registreringen skal udføres ved hjælp af de indberetningsskemaer, der er tilgængelige på Social- og Boligstyrelsens hjemmeside. Det er ikke tilladt at anvende andre skemaer eller at foretage ændringer i de eksisterende skemaer. KMD stiller skemaerne til rådighed i fagsystemet NEXUS, som benyttes på voksenområdet af både Social og Familie samt Sundhed og Ældre.

Registreringen skal anvendes i dialogen mellem personalelederen og medarbejderen som et væsentligt element i læring og refleksion. Dette inkluderer blandt andet overvejelser om, hvordan fremtidige indgreb kan forebygges gennem anvendelse af socialpædagogiske metoder.

Personalelederen sikrer,

- at alle indgreb registreres og indberettes efter gældende regler.
- at der angives et skøn for antallet af indgreb over for en borger, som er foretaget efter gældende regler.
- at alle indberetninger bliver sendt videre til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for tilbuddet til den pågældende person, og til kommunalbestyrelsen i den kommune, der fører det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

Magtanvendelsesudvalget

Alle indberetninger præsenteres for det lokale Magtanvendelsesudvalg, som vurderer deres lovlighed.

Udvalget behandler desuden ansøgninger om fremtidige magtanvendelser og forhåndsgodkender disse i henhold til gældende regler, forudsat at de nødvendige betingelser er opfyldt. Magtanvendelsesudvalget blev etableret i 2018 og består af repræsentanter fra både Social og Familie samt Sundhed og Ældre.

- 2 sagsbehandlere fra Voksen, Social og Familie,
- 1 sagsbehandler fra Visitation og Hjælpemidler, Sundhed og Ældre
- 1 jurist fra Sundhed og Ældre

Udvalget refererer til henholdsvis lederen af Visitation og Hjælpemidler samt lederen af Voksen.

For udvalgte bestemmelser udarbejdes der efterfølgende en handlingsplan med det formål at forebygge fremtidig anvendelse af magt i lignende situationer, der kan medføre indgreb.

Borgernes retssikkerhed sikres gennem udvalgets vurdering af indgrebene. Resultatet kan desuden efterprøves ved Familieretshuset, Ankestyrelsen eller domstolene. Sidstnævnte er særligt relevant i tilfælde, hvor udvalget henviser til straffeloven, og der foreligger mistanke om forhold som nødværge eller nødret.

Indberetninger

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne 2023

Personkreds	Magtindgreb 010123- 311223	Akutte magtindgreb	Forhånds- anmodninger	Flytning u. samtykke	Formodet nødværge/nødret
Udviklingshæmmet	2.306	1	2	0	0
Dement	2	26	2	0	0

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne 2024

Personkreds	Magtindgreb 010124- 300624*	Akutte magtindgreb	Forhånds- Anmodninger/ godkendelser	Flytning u. samtykke	Formodet nødværge/nødret
Udviklingshæmmet	934	4	8	1	1
Dement	0	9	2	1	0

* Forhåndsgodkendte indgreb skal fra den 1. juli 2024 registreres og indberettes samtidig med, at forhåndsgodkendelsen udløber. Dette ændrer det tidligere krav om månedlig indberetning. Der vil derfor være en markant forskel i indberetningsniveauet fra 2023 til 2024, da forhåndsgodkendelsen typisk gælder i en periode på 12-18 måneder, afhængigt af indgrebstypen. Det skal bemærkes, at der vil være godkendelser, som eksempelvis først udløber i 2025.

Hvad kan vi udlede af registreringsgrundlaget i 2023 og 2024?

Den aktuelle registrering for årene 2023 og 2024 indikerer en tydelig tendens til præference for specifikke indgrebstyper inden for områderne målrettet udviklingshæmmede samt borgere med demens.

Der ses således en tendens til, at området målrettet udviklingshæmmede typisk finder anledning til anvendelse af stofseler og døralarm, og området målrettet borgere med demens typisk finder anledning til anvendelse af akutte indgreb i form af hjælp i personlige hygiejnesituationer. Ligesom der på området målrettet udviklingshæmmede anvendes færre akutte indgreb end på området målrettet borgere med demens.

Magtanvendelse bør begrænses til det absolut nødvendige. Indgreb må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk støtte. Anvendelsen af magt og andre indgreb i forhold til selvbestemmelsesretten skal udelukkende finde sted for at sikre individets omsorg, værdighed og tryghed, samt for at tage hensyn til fællesskabet i bo- eller dagtilbuddet og hensynet til andre.

Kommunen har som tidligere nævnt en generel omsorgspligt. Reglerne er nært forbundet med reglerne om magtanvendelse. Reglerne anvendes, når det vurderes, at det er nødvendigt at benytte magt i forbindelse med udøvelsen af omsorgen.

I forbindelse med instruktion af de nye regler pr. 1. juli 2024 og 1. januar 2025 er der derfor også et grundlag for også at genbesøge den samlede vifte af gældende muligheder for at sikre personens omsorg, værdighed og tryghed eller tilgodese hensynet til fællesskabet på bo- eller dagtilbuddet eller hensynet til andre, når det er nødvendigt for at levere den ydelse, som borgeren har fået bevilget ud fra en nødvendighedsvurdering.

Et kommende undervisningsforløb, som præsenteres nedenfor, tager dette hensyn i forhold til den deltagende kursistkreds.

Læring ved magtanvendelse

Social og Familie samt Sundhed og Ældre har således udarbejdet et opdateret undervisningsforløb om magtanvendelse. Målgruppen for dette forløb omfatter ledere, medarbejdere samt visitatorer og sagsbehandlere i forvaltningen. Forløbet er udviklet med udgangspunkt i gældende lovgivning samt Rambøll Management Consultings og Sundhed og Ældres undersøgelse af medarbejdernes kendskab til magtanvendelsesreglerne. I forbindelse med tilrettelæggelsen har vi taget afsæt i de centrale punkter vedrørende den videre implementering af reglerne, som præsenteret af Rambøll Management Consulting i august 2023.

Hovedpointer i forhold til videre implementering af de nye magtanvendelsesregler
Fremmende faktorer:

Praksisnære eksempler og casebeskrivelser styrker medarbejdernes evne til at fortolke reglerne og håndtere gråzonerne omkring eks. målgrupper i praksis.

En åben kultur, hvor der er gennemsigtighed i forhold til brugen af magtanvendelser, sikrer intern læring på tværs.

Høj faglighed blandt medarbejderne giver et godt udgangspunkt for at kunne forstå borgeren og forebygge magtanvendelser.

Hæmmende faktorer:

Medarbejderne oplever, at der er meget lovgivning, de skal navigere i forhold til i deres pædagogiske praksis. Det kan opleves uoverskueligt at skulle navigere efter regler og lovgivning på både sundheds-, arbejdsmiljø- og socialområdet på samme tid.

En travl hverdag, hvor der mangler ressourcer og tid til faglig refleksion i forhold til den lokale udmøntning af reglerne.

Det konkrete forløb

Alle ledere og medarbejdere, der har myndighed og forvaltning inden for Servicelovens område i Nyborg Kommune, skal gennemføre et e-læringskursus om gældende regler.

Derudover vil der blive afholdt undervisning for ledere og medarbejdere, som vil fokusere på indgrebsmuligheder samt krav til registrering og indberetning.

Efter afslutningen af forløbet afsætter lederne af henholdsvis myndigheds- og kommunale driftsenheder i Sundhed og Ældre inden for dag- og døgntilbudsområdet tid til at reflektere over aktuelle hændelser vedrørende magtanvendelse. Derudover registreres og indberettes disse hændelser på personalemøder.

Lederen sikrer desuden, at alle medarbejdere, herunder nyansatte, er bekendt med reglerne om magtanvendelse samt andre indgreb i selvbestemmelsesretten for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne.

I 2025 kan de løbende understøtte dette med e-læringskurset.

Økonomiske konsekvenser

Indkøb af en 1-årig licens til e-læringsmodul om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten til medarbejdere og ledere i Sundhed og Ældre samt i Social og Familie, svarende til en udgift på 32.956 kr. i 2025.

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget tager beretningen til efterretning.

Sagen afgøres i

Ældreudvalget

Aktuel beslutning på Ældreudvalget 2022-2025 05-02-2025

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1_ Magtanvendelse pr. 1. januar 2025 - Hvad indebærer ændringerne

Punkt 6: Orientering om færdigt ombygget fællesrum på plejehjem Rosengården

S2022-22723

Sagsfremstilling

I den politiske aftale om budget 2023 afsatte Nyborg Byråd 400.000 kr. til en ombygning af et nedlagt vaskerum. Vaskerummet skulle laves om til et hyggeligt opholdsrum til glæde for beboerne i afd. B. Grundet forsinkelser i projektet blev midlerne fra anlægsprojektet overført til budget 2024. Klargøring af projektet og selve ombygningen har stået på det meste af 2024, og nu er lokalerne taget i brug af beboerne og plejepersonalet.

Der er lagt nyt gulv og lavet nye lofter med indbygget lysarmaturer. Der er skiftet yderdør og de eksisterende vinduer er blevet malet. Ventilationslæg og branddetektorer er blevet opdateret, så det passer til rummets nye formål og så er der selvfølgelig blevet malet. Der er ikke blevet fjernet en væg, som det oprindeligt var planlagt. Der er i alt blevet brugt 386.408 kr. på projektet.

At have fået det nye fællesrum har gjort en stor forskel for afdelingens beboere og medarbejdere. Det betyder, at de nu kan sidde samlet hele afdelingen til festligheder. Samtidig giver det også mulighed for, at de bedre kan deles op i små grupper, hvis nogle beboere har behov for dette under spisningen. Derudover har afdelingen endelig fået et sted, hvor beboerne kan sidde behageligt i en lænestol og se fjernsyn. I løbet af foråret 2025 er håbet at få etableret en bedre sammenhæng mellem det nye fællesrum og de eksisterende udearealer. Her arbejdes der på, at bruge de resterende midler i projektet til dette.

Der bliver holdt en mindre reception onsdag den 19. februar kl. 14.30, hvor ældreudvalgets politikere selvfølgelig er velkomne. Der er fremsendt en kalenderinvitation i Outlook.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Indstilling

Direktionen indstiller, at ældreudvalget tager sagen til efterretning.

Sagen afgøres i

Ældreudvalget

Aktuel beslutning på Ældreudvalget 2022-2025 05-02-2025

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 7: Orientering om referat fra seniorrådsmøde 6. januar 2025

S2021-37320

Sagsfremstilling

Referatet fra seniorrådsmøde 6. januar 2025 er vedhæftet til orientering.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget tager orienteringen om referatet til efterretning og godkender forslag om datoer for fællesmøder mellem rådet og udvalget 9. april og 20. august 2025.

Sagen afgøres i

Ældreudvalget

Aktuel beslutning på Ældreudvalget 2022-2025 05-02-2025

Orienteringen taget til efterretning.

Der inviteres til fællesmøder mellem Seniorråd og Ældreudvalg i Outlook.

Bilag

REFERAT Seniorrådet 2022-2025 d. 06-01-2025

Punkt 8: Meddelelser fra udvalgsformanden-/medlemmerne

S2021-37935

Sagsfremstilling

Udvalgsformanden og medlemmer orienterer udvalget om relevante emner.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalgsformanden og medlemmerne orienterer udvalget om relevante emner.

Sagen afgøres i

Ældreudvalget

Aktuel beslutning på Ældreudvalget 2022-2025 05-02-2025

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 9: Meddelelser fra direktøren/chefen

S2021-37935

Sagsfremstilling

Direktøren og chefen orienterer udvalget om relevante emner.

Å
Å

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Indstilling

Direktionen indstiller, at direktør og chef orienterer udvalget om relevante emner.

Sagen afgøres i

Åldreudvalget

Aktuel beslutning på Åldreudvalget 2022-2025 05-02-2025

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 10: Lukket: Orientering om borgersag

S2025-1526

Punkt 11: Lukket: Meddelelser fra udvalgsformanden-/medlemmerne

S2021-37935

Punkt 12: Lukket: Meddelelser fra direktøren/chefen

S2021-37935

Punkt 13: Underskriftsside

S2022-89166

Sagsfremstilling

-

Økonomiske konsekvenser

-

Indstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på Godkend i First Agenda.

Sagen afgøres i

Ældreudvalget

Aktuel beslutning på Ældreudvalget 2022-2025 05-02-2025

-